Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	20C/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5619201005
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ivana Stehlíková
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2019:5619201005.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Ivanou Stehlíkovou, v právnej veci žalobkyne 1./ T.. H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom, T. XXX/XX, XXX XX I. T.Á., žalobkyne 2./ T.. T. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, XXX XX I. T., žalobkyne 3./ T.. J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom, B.. J.. H.. U. XXXX/XX, XXX XX I. T.Š., právne zastúpené: Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s.r.o., so sídlom Radlinského 1727/49, 026 01 Dolný Kubín, proti žalovaným 1./ Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXXX/XX, XXX XX I. T., právne zastúpený: advokátom JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, ul. 1. mája 709 a žalovanému 2./ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevkského rad 4, 815 74 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1./ a 2./ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1./ sumu 10.000,- eur, žalobkyni 2./ sumu 10.000,- eur a žalobkyni 3./ sumu 10.000,- eur, všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Vo zvyšnej časti žalobu žalobkýň 1./, 2./ a 3./ proti žalovaným 1./ a 2./ z a m i e t a.

III. Žalobkyniam 1./, 2./ a 3./ sa p r i z n á v a spoločne a nerozdielne voči žalovaným 1./ a 2./ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 04.04.2019 sa žalobkyne domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1./ a 2./ zaplatiť žalobkyni 1./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur, žalobkyni 2./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur a žalobkyni 3./ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných, ako aj náhradu trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 23.04.2018, č. k. 3T/64/2017-407 v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 28.09.2018, č. k. 3T/64/2017-441 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 20.11.2018 č. k. 1To/94/2018-456 bol žalovaný 1./ právoplatne uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to bol žalovaný 1./ podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j), k), l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd uložil žalovanému 1./ trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 rokov, podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil žalovanému 1./ povinnosť nahradiť poškodenej T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B.. J.. H.Q. U. XXXX/XX, I. T., škodu vo výške 1.800,- eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodené žalobkyne 1./ až 3./ s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Podľa rozhodnutí

v trestnom konaní sa žalovaný 1./ skutku dopustil tak, že dňa 13.12.2016 v čase o 17.45 hod. viedol motorové vozidlo značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP v Liptovskom Mikuláši na ulici Jura Janošku od ulice Borbisovej v smere na ulicu 1.mája, pričom prichádzal ku križovatke ulíc Jura Janošku s ulicami Zgútha-Vrbického a Nešporovej, nedal prednosť chodcovi N.. L. L., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B.. J.. H. U. XXXX/XX, I. T., ktorý prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov z ľavej strany vozovky na pravú z pohľadu vodiča a keď sa nachádzal v jazdnom pruhu, ktorým prechádzal obvinený, tento na chodca nereagoval a zrazil ho pravou prednou časťou motorového vozidla pri rýchlosti približne 56 km/h, v dôsledku čoho chodec N.. L. L. utrpel mnohopočetné zlomeniny hrudného koša, trhliny a zmliaždenie pľúc s krvácaním do hrudnej dutiny, zmliaždenie mozgu, trhliny a zmliaždenie brušných orgánov a zlomeniny panvy, ktoré vyvolali traumaticko-hemoragický šok, v dôsledku ktorého došlo k jeho úmrtiu dňa 13.12.2016 o 20.55 hod., pričom obvinený ako vodič svojim konaním porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a to § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. f), § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c), teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Z vyššie uvedeného vypláva pasívna vecná legitimácia žalovaného 1./ v tomto spore. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1./ vznikla žalobkyniam 1./ až 3./ ujma spôsobená usmrtením N.. L. L., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B.. J.. H. U. XXXX/XX, I. T., zomrelého 13.12.2016, otca žalobkýň 1./ až 3./, pričom žalovaný 1./ obzvlášť hrubým spôsobom zasiahol do práva na súkromie žalobkýň 1./ až 3./ ako čiastkového práva chráneného podľa § 11 Občianskeho zákonníka. Usmrtením blízkej osoby dochádza k nezvratnému narušeniu sociálnych vzťahov vytvorených počas spolužitia so zomrelým a tým aj k ujme citovej, ktorá je svojou povahou ujmou materiálnou. Pri smrti blízkej človeka ide o citovú ujmu v širšom zmysle, ide o stratu lásky a radosti s ním prežívaných, no vzniká tu aj ujma v užšom slova zmysle, keď pozostalý okrem toho, že je ochudobnený o prežívanie príjemných pocitov, prežíva taktiež nepríjemné pocity úzkosti, smútku či zúfalstva, prípadne šok zo smrti. Je nepodstatné, že žalovaný 1./ spôsobil dopravnú nehodu neúmyselne, teda z nedbanlivosti. Každý vodič dopravného prostriedku, ktorý porušuje dopravné pravidlá, je povinný rozumne predvídať, že môže inej osobe spôsobiť smrť, ako aj to, že smrť inej osoby bude mať za následok ťažký psychický otras jeho blízkych, ktorých môže byť aj viac, príp. svedkov nehody. Pomer medzi zavinením a nenapraviteľným následkom smrti osoby a vzniknutej dlhotrvajúcej rozsiahlej a v zásade ničím nereparovateľnej majetkovej ujme žalobkýň nie je neporovnateľný. Žalovaný 1./ jednoznačne zasiahol do práva na ochranu súkromia žalobkýň 1./ až 3./ a zasiahol do ich rodinného života, znemožnil či obmedzil ich právo tvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľuďmi v citovej oblasti. Smrťou otca žalobkýň 1./ až 3./ žalovaný 1./ narušil celý celistvosť rodiny, zasiahol do ich súkromného a rodinného života. Takéto následky sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Žalobkyne 1./ až 3./ tvorili pred nehodou so zosnulým N.. L. L.W. plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými citovými a sociálnymi väzbami. Smrť otca žalobkýň 1./ až 3./ bola nečakaná, tragická a nimi nezavinená udalosť, ktorá do ich života zasiahla a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby, čím žalobkyne 1./ až 3./ stratili možnosť prirodzene realizovať a rozvíjať ďalej svoj rodinný život. Žalobkyne 1./ až 3./ podrobne v žalobe popísali sociálne, morálne, kultúrne a citové väzby medzi nebohým otcom N.. L. L. a nimi, ktoré boli v čase nehody veľmi silné. Žalovaný 2./ je poisťovňou, ktorá ako poisťovateľ uzavrela so žalovaným 1./ ako poisteným zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP. Podľa názoru žalobkýň v súlade so zákonom o povinnom zmluvnom poistením aj s rozsiahlou judikatúrou súdov je možné uplatniť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy proti poisťovateľovi. Poukázali v tejto súvislosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016. Z uvedeného podľa názoru žalobkýň vyplýva pasívna vecná legitimácia žalovaného 2./ v spore.

2. Uznesením zo dňa 05.06.2019 sp. zn. 20C/10/2019-69 súd vyzval žalovaných 1./ a 2./, aby sa vyjadrili k žalobe a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznávajú, aby uviedli vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojili listiny, na ktoré sa odvolávajú a označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Podaním doručeným súdu dňa 25.04.2019 sa žalovaný 2./ vyjadril k žalobe, pričom navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol a uplatnil si náhradu trov konania. K žalobnému nároku uviedol, že dňa 24.02.2017 ich poistený žalovaný 1./ ohlásil poistnú udalosť k poistnej zmluve č. 8018353421. Na základe predložených dokladov poškodenej T. L. uhradili uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, a to náklady spojené s pohrebom vo výške 1.990,35 eur, pričom sumu vo výške 1.800,- eur uhradil poškodenej žalovaný 1./ podľa trestného rozsudku, ale dňa 08.04.2019 túto sumu refundovali žalovanému 1./ a poškodenej T. L. doplatili na pohrebné náklady ešte sumu vo výške 190,35 eur. Žalovaný 2./ potvrdil, že v čase vzniku poistnej udalosti zo dňa 13.12.2016 bolo osobné motorové vozidlo značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP povinne zmluvne poistené

u žalovaného 2./ poistnou zmluvou č. 8018353421 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uvedenú poistnú zmluvu uzatvoril dňa 26.06.2009 žalovaný 1./. Žalovaný 2./ namietol nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie argumentáciou, že ako poisťovňa bol žalovaný 2./ len účastníkom zmluvného poistného vzťahu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a žiadnym spôsobom nezasiahol do osobnostných práv žalobcu, preto v spore o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže byť nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v spore ide. Žalovaný 2./ zároveň poukázal na to, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť si len náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Žalovaný 2./ vyjadril názor, že pod slovné spojenie „náhrada škody na zdraví a náklady pri usmrtení“ podľa zákona 381/2001 Z. z. nemožno podriadiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv pozostalých po obeti usmrtenej pri dopravnej nehode, a že táto náhrada nie je predmetom poistného krytia podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a). Žalovaný 2./ tiež poukázal na osobitnú právnu úpravu premlčania nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi. Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila, pričom uvedené ustanovenie odkazuje na § 106 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu žalobou uplatňovaný nárok voči žalovanému 2./ aj v prípade, ak by bol základ nároku voči žalovanému 2./ daný, čo však žalovaný 2./ popiera, je premlčaný a žalovaný 2./ vznáša námietku premlčania. K predmetnej dopravnej nehode malo dôjsť dňa 13.12.2016, pričom pán N.. L. zomrel následkom zranení dňa 13.12.2016. V uvedený deň bolo zrejmé, kto je za vznik škody zodpovedný a začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota podľa § 106 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula dňa 13.12.2018. Z potvrdenia okresného súdu vyplýva, že žaloba bola na súd doručená 03.04.2019. Na základe uvedeného má žalovaný 2./ za to, že žaloba bola uplatnená až po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty, a preto žalobou uplatnený nárok voči žalovanému 2./ je premlčaný. Pokiaľ sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalovaný 2./ uviedol, že s výškou 15.000,- pre každú zo žalobkýň nesúhlasí. Súd má povinnosť prihliadnuť na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Žalobkyne požadujú od žalovaných náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 45.000,- eur, čo je v kontexte finančného odškodnenia podľa zákona č. 215/2006 Z. z. neprimerané vzhľadom na to, že vodič bol obvinený z nedbanlivostného trestného činu, nie úmyselného, násilného trestného činu, kde v prípade násilného trestného činu celková suma odškodnenia poskytnutá podľa zákona 215/2006 Z. z. nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. Päťdesiatnásobok minimálnej mzdy v roku 2016, kedy sa stala dopravná nehoda, predstavoval sumu 20.250,- eur (50 x 405 eur). Preto s výškou požadovanej nemajetkovej ujmy žalovaný 2./ nesúhlasí.

3. Uznesením zo dňa 30.05.2019 č. k. 20C/10/2019-92 súd vyzval žalobkyne, aby sa vyjadrili k vyjadreniu žalovaného 2./ a uviedli ďalšie skutočnosti, označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobkyne v replike zo dňa 16.05.2019 uviedli, že s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného sa nestotožňujú a považujú ju za nedôvodnú. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 666/2016 zo dňa 16.10.2016, kde Ústavný súd jednoznačne konštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením, nakoľko je daná udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví, ktorý v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka kryje aj náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto uznesení Ústavný súd konštatoval, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Otázku, či je možné nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť proti poisťovateľovi podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení bola definitívne vyriešená rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2017 sp. zn. 6MCDo/1/2016. Žalobkyne považujú rovnakú vznesenú námietku premlčania za nedôvodnú. Zdôrazňujú, že v spore si voči žalovaným uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, neuplatňujú si nárok z titulu náhrady škody. Podľa konštantnej judikatúry sa nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnosti premlčiava vo všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka a nie v osobitnej premlčacej dobe podľa § 106 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nastal zásah do práv žalobkýň momentom smrti ich otca N.. L. L. dňa 13.12.2016, pričom následky zásahu v podobe formy nemateriálnej ujmy u žalobkýň stále pretrvávajú. Žalobkyne mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 14.12.2016. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá by skončila neberúc

do úvahy jej spočívanie, až 14.12.2019. Žalobkyne teda podali žalobu ešte pred uplynutím premlčacej doby. Navyše premlčacia doba z dôvodu podľa § 112 Občianskeho zákonníka spočívala. Z trestného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3T/64/2017 vyplýva, že žalobkyne v trestnom konaní prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podaním zo dňa 29.03.2017 v súlade s § 46 ods. 1 Trestného poriadku riadne a včas uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a v začatom konaní aj riadne pokračovali. Toto podanie bolo doručené OR PZ Liptovský Mikuláš dňa 31.03.2017. Skutočnosť, že žalobkyne si v trestnom konaní riadne a včas uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva aj z rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 23.04.2018 sp. zn. 3T/64/2017, v ktorom súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal s ich nárokmi na civilný proces. Z uvedeného vyplýva, že do 31.03.2017 do právoplatnosti skončenia trestného konania, ktorá nastala dňa 20.11.2018 premlčacia doba nároku žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 112 Občianskeho zákonníka neplynula, premlčacia doba spočívala od 31.03.2017 do 20.11.2018. Aj dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 106 Občianskeho zákonníka by z dôvodu spočívania mala uplynúť až dňa 05.08.2020, preto žalobkyne podali žalobu ešte pred uplynutím aj tejto dvojročnej premlčacej doby. Podľa názoru žalobkýň výška náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná a nepresahuje výšku nemajetkovej ujmy, ktoré priznávajú všeobecné súdy v obdobných prípadoch.

4. Uznesením zo dňa 20.05.2019, č. k. 20C/10/2019-110 súd vyzval žalovaného 2./, aby sa vyjadril k replike žalobkýň a uviedol ďalšie skutočnosti, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaný 2./ v duplike doručenej súdu dňa 04.06.2019 uviedol, že zotrváva na svojej argumentácii a poukazujúc na rozhodnutie Krajského súdu Žilina zo dňa 29.06.2018 sp. zn. 8Co/106/2018 zastáva názor, že žalobkyne 1./ až 3./ si voči žalovanému 2./ mali podľa § 15 ods. 2 zákona o poistnom zmluvnom poistení uplatniť svoj nárok najneskôr dňa 13.12.2018, pričom nárok si voči žalovanému 2./ uplatnili až žalobou podanou na súd dňa 03.04.2019, teda k uplatneniu nároku voči žalovanému 2./ došlo až po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalobkyne poukazujú na to, že nedošlo k uplynutiu premlčacej doby z dôvodu jej spočívania, žalovaný 2./ nerozporuje to, že žalobkyne 1./ až 3./ si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní, avšak uplatnili si tento nárok len voči žalovanému 1./, no nie voči žalovanému 2./. Voči žalovanému 2./ si žalobkyne v trestnom konaní uplatnili náhradu škody a teda vo vzťahu k žalovanému 2./ nedošlo k spočívaniu premlčacej doby. Poškodená T. L., manželka zomrelého, uviedla, že si nárok na nemajetkovú ujmu voči poisťovni zatiaľ neuplatňuje. Žalovaný 2./ poukázal na to, že žalobkyne doteraz nijakým spôsobom nepreukázali dôvodnosť a opodstatnenosť nároku vo výške 45.000,- eur, každej po 15.000,- eur, vzhľadom na skutočnosť, že v rámci trestného konania si uplatnili a žiadali náhradu nemajetkovej ujmy každá z nich vo výške 12.000,- eur.

5. Vyjadrením zo dňa 02.07.2019 sa žalovaný 1./ vyjadril k žalobe prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom sa vyjadril len k výške náhrady nemajetkovej ujmy, keď žalovaný 1./ sa domnieva, že zásah do práva na súkromie bol najzávažnejší v prípade pozostalej manželky, ktorá s ním žila v spoločnej domácnosti a trávila s ním najviac času, pozostalé dcéry, teda žalobkyne 1./ až 3./ sa osamostatnili, každá z nich vedie vlastnú domácnosť, preto žalovaný 1./ žiada, aby túto skutočnosť súd zvážil pri rozhodovaní o výške náhrady nároku uplatneného v žalobe. K otázke pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2./ žalovaný 1./ uviedol, že sa stotožňuje s tým, že poistenie zodpovednosti za škodu prevádzkou motorového vozidla kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy.

6. Súd sa v rámci dokazovania oboznámil so spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš 3T/64/2017, rozhodol na základe listinných dôkazov založených v spise a na základe výpovedí žalobkýň 1./ až 3./, výpovedí svedkov T. L., N.. W. R. a N.. Y. Ž., pričom z týchto dôkazov zistil a ustálil nasledovný skutkový stav:

7. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 3T/64/2017 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 23.04.2018, č. k. 3T/64/2017-407 v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 28.09.2018, č. k. 3T/64/2017-441 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 20.11.2018 č. k. 1To/94/2018-456 bol žalovaný 1./ právoplatne uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona. Za to bol žalovaný 1./ podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j), k), l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd uložil žalovanému 1./ trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na

dobu 6 rokov, podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil žalovanému 1./ povinnosť nahradiť poškodenej T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B.X.. J.. H. U. XXXX/XX, I. T., škodu vo výške 1.800,- eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodené žalobkyne 1./ až 3./ s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Podľa rozhodnutí v trestnom konaní sa žalovaný 1./ skutku dopustil tak, že dňa 13.12.2016 v čase o 17.45 hod. viedol motorové vozidlo značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP v Liptovskom Mikuláši na ulici Jura Janošku od ulice Borbisovej v smere na ulicu 1.mája, pričom prichádzal ku križovatke ulíc Jura Janošku s ulicami Zgútha-Vrbického a Nešporovej, nedal prednosť chodcovi N.. L. L., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom B.. J.. H. U. XXXX/XX, I. T., ktorý prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov z ľavej strany vozovky na pravú z pohľadu vodiča a keď sa nachádzal v jazdnom pruhu, ktorým prechádzal obvinený, tento na chodca nereagoval a zrazil ho pravou prednou časťou motorového vozidla pri rýchlosti približne 56 km/h, v dôsledku čoho chodec N.. L. L. utrpel mnohopočetné zlomeniny hrudného koša, trhliny a zmliaždenie pľúc s krvácaním do hrudnej dutiny, zmliaždenie mozgu, trhliny a zmliaždenie brušných orgánov a zlomeniny panvy, ktoré vyvolali traumaticko-hemoragický šok, v dôsledku ktorého došlo k jeho úmrtiu dňa 13.12.2016 o 20.55 hod., pričom obvinený ako vodič svojim konaním porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a to § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. f), § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c), teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona.

8. Žalobkyňa 1./ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 poukázala na harmonický, veľmi blízky a hlboký citový vzťah k poškodenému, svojmu otcovi. Podrobne popísala detstvo, osobnosť poškodeného, jeho sociálne kontakty a väzby na všetkých členov rodiny, ktoré pretrvávali aj v čase dospelosti a aj potom, ako si žalobkyňa 1./ založila vlastnú rodinu. Od rodičov odišla hneď po svadbe, vydávala sa veľmi mladá v roku 1989 a žila u svokrovcov, ktorí bývali 3 minúty od jej rodičov, takže s rodičmi, tak s mamou, ako aj s otcom boli v pravidelnom kontakte. O to viac, že žili a bývali v jednom meste. Veľmi časté a pravidelné stretnutia medzi ňou a rodičmi prebiehali až do nešťastnej udalosti. Každá zo sestier, keď sa ocitli v nejakej kríze, bol ochotný im pomôcť, vyjsť v ústrety. Keď si jej dcéra kúpila byt, otec sa hneď pýtal, čo jej môže pomôcť, akým spôsobom chce byt prerábať. Bol stavebný inžinier a veľmi sa snažil každému z rodiny byť nápomocný. Otec žil veľmi aktívnym životom. Aj napriek zdravotným ťažkostiam neupadal, ale snažil sa športovať, mal rád prírodu. Nešťastnou udalosťou dňa 13.12.2016 nastal veľký zlom v živote celej rodiny. Žalobkyňa 1./ vyhľadala odbornú pomoc, keď jej bolo veľmi ťažko. Pracuje v školstve a bolo veľmi ťažké podávať adekvátny výkon. Stavy úzkosti, stuhnutej šije a tráviace problémy riešila rôznymi alternatívami. Chodila na špeciálne kraniosakrálne masáže. Občas siahla aj po medikamentóznej liečbe, ktorá je voľne dostupná. Odbornú pomoc v podobe psychológa nevyhľadala. Žalobkyňa 1./ vypovedala, že smútok za otcom pretrváva dodnes, napriek odstupu času. Stačí, keď zbadá pána, ktorý jej otca pripomenie a spomienky sa jej vracajú a prežíva pocity smútku a nespravodlivosti, prečo sa také niečo muselo stať. Otec všetkým v rodine neskutočne chýba. Po tragickej udalosti sa ako rodina (mama a sestry) stretávajú ešte intenzívnejšie, potrebujú to na prekonanie traumy z tragickej straty otca. Dennodenne si píšu aj so sestrou z Anglicka, všetko o sebe vedia a veľmi sa o seba navzájom boja. Viac si uvedomujú, že hranica medzi tým, kým je tu človek a zrazu tu nie je, je veľmi krehká. Žalobkyňa 1./ o svojich pocitoch uviedla, že stále rozmýšľa, že ani nevie, ako tie dva roky spätne, prežila, ako to zvládla, ako som mohla normálne fungovať. Koľkokrát v noci má sny, vynárajú sa jej všetky udalosti, ktoré sa stali v tú nešťastnú noc.

9. Žalobkyňa 2./ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 tiež poukázala na veľmi silné a hlboké citové puto medzi ňou a tragicky zosnulým otcom. Vyjadrila sa, že otec nebol oporou len bežných veciach, ale aj v zlomových situáciách a v problémoch. Hoci je vydatá, jej manžel nie je taký citlivý ako bol otec, na ktorého sa mohla vždy obrániť. Vydávala sa v roku 1990, kedy odišla od rodičov. Potom ako sa jej narodil syn, hneď z pôrodnice sa vrátila k rodičom, pretože si neporozumeli so svokrovcami v tej dobe. U rodičov mala vždy zázemie. Otec bol neskôr oporou aj pre jej dospievajúceho syna, ktorý keď bol v období puberty, otec sa ho snažil citlivým spôsobom nasmerovať, snažil sa ho pochopiť a zároveň sa ho snažil navigovať tým správnym smerom, veľa sa s ním rozprával. Otec žil aktívnym životom. Pár posledných rokov dozadu pred tragickou udalosťou s otcom chodili plávať, kvôli jeho zdravotným problémom, Chodievali dva - trikrát do týždňa na plaváreň do Liptovského Jána alebo do mesta. Od odmalička ich všetky sestry viedol k športu. Žalobkyňa 2./ chodila na atletiku, hrávala volejbal. Neskôr s otcom chodili na turistiku, kým ešte vládal a nemal zdravotné problémy s kolenom a so srdcom. Žalobkyňa 2./ uviedla, že ako rodina sa stretávali veľmi často, či už na guláši v Ondrašovej, alebo u nich v Demänovej. Stretávali sa každú voľnú chvíľu, každý voľný víkend. Žalobkyňa 2./ často navštevovala

rodičov, chodievala k nim takmer denne, aj keď nie nadlho, na dve hodiny, na hodinu, niekedy aj na pol hodinky, pretože pracovala v základnej škole blízko bydliska rodičov. Otec bol veľmi aktívny nielen fyzicky, ale aj mentálne, učil sa po anglicky, aby sa mohol dorozumieť s vnúčatami od najmladšej sestry, žalobkyne 3./, ktorá žije v Anglicku, ako aj s jej manželom. Pokiaľ sa týka obdobia po nehode, do práce sa nemohla vrátiť ani po pohrebe. Od pohrebu do Vianoc nebola v práci. Po sviatkoch bola v práci iba jeden deň, nemoha sa na prácu sústrediť. Vyhľadala lekársku pomoc, išla za svojou doktorkou a tá jej vypísala PN s tým, že by mohla navštíviť aj nejakého psychológa. Žalobkyňa 2./ však vzhľadom na to, akú má prácu, je učiteľkou, nechcela, aby to niekedy niekto zneužil, takže odbornú pomoc odmietla, nevyhľadala. Povedala si, že nejakým spôsobom sa z toho dostane sama. Jediný liek ktorý brala bol Neurol, ktorý jej predpísala ošetrujúca všeobecná doktorka na ukľudnenie a Persen, ktorý si kúpila v lekárni ako voľne dostupný liek. Taktiež chodila so sestrou, žalobkyňou 1./, na kraniosakrálne masáže. Keď si spomenie na otca, dodnes je jej veľmi ťažko, ťažko jej je aj vojsť do spoločného bytu rodičov, pretože tam cíti neskutočné prázdno a úzkosť. Aj mama, odkedy sa to stalo, tak v podstate doma ani nebývala, vždy bola buď pri svojej 93-ročnej mame, ktorú opatruje týždeň, alebo bola u nich v Demänovej týždeň, alebo u sestry v Ondrašovej.

10. Žalobkyňa 3./ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 rovnako poukázala na neobyčajne blízky citový vzťah k svojmu otcovi, ktorý rovnako ako pre staršie sestry, aj pre ňu bol veľkým vzorom. Obdivovala ho za to, ako sa správal k ľuďom, ako dokázal riešiť životné situácie, pre jeho skromnosť, ľudskosť a nadhľad. Napriek tomu, že odišla žiť do Anglicka, kde sa vydala a narodili sa jej dve dcéry, s rodinou na Slovensku bola v pravidelnom kontakte, telefonovali si a navštevovali sa. S deťmi chodievala vždy počas letných prázdnin na Slovensko a rodičia ich v Anglicku navštevovali počas Vianoc. Takto to bolo aj posledné Vianoce pred tragickou udalosťou. Aj jej manžel mal jej otca veľmi rád, povedal, že to nebol jeho svokor, ale skutočný priateľ. Hoci bola medzi nimi rečová bariéra, dokázali spolu stráviť aj tri hodiny a komunikovať. Pomáhali si technológiami, telefónom. Keď sa presťahovali z Londýna a kúpili si dom, otec sa im snažil pomáhať, pricestoval a fyzicky napriek svojmu veku pomáhal pri prerábaní domu. Žalobkyňa 3./ uviedla, že stratu otca prežívala a dodnes prežíva veľmi ťažko. Po pohrebe sa vrátili domov a nebola schopná existovať. Manžel si musel zobrať dovolenku, nebola v stave starať sa o svoje deti, robiť nákupy. Keď išla do obchodu, všetko sa jej krútilo. Rozhodla sa, že vyhľadá pomoc a viac ako pol roka navštevovala psychologické poradenstvo pri úmrtí. Bolo to o to ťažšie, že nemala nikoho na blízku, ani sestry, ani mamu, s kým by mohla bolesť prežívať. Užíva antidepresíva, aj v aktuálnom čase navštevuje psychológa. Cíti sa veľmi úzkostná a bojí sa o môjho manžela, keď ide do práce, aby sa mu na ceste niečo nestalo, lebo cestuje každý deň do Londýna. Keď si len predstaví ten pocit, keď stratili otca a že by to mala znova zažiť, tak sa toho bojí. Aby zabudla na nešťastnú tragickú udalosť, začala cvičiť a cvičenie jej pomáha. Psychológa navštívila aj jej staršia dcéra K., ktorá až teraz s odstupom času priznala, že chcela ísť za starkým, chcela sa hodiť pod auto. Má problémy so spánkom, nemôže zostávať sama doma. Obaja s manželom sa o dcéru boja.

11. Svedkyňa T. L., manželka poškodeného N.. L. L., vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 potvrdila, že ako rodina boli veľmi súdržní a dcéry mali s otcom mimoriadne silné citové väzby. Manžel bol dcéram veľmi nápomocný, pokiaľ sa týkalo zveľadenia a nadobudnutia ich bývania. Stretávali sa nielen pri špeciálnych udalostiach, sviatkov, narodeninách, či meninách, ale aj bežne. Za dcérou do Anglicka chodievali s manželom pravidelne a boli aj v pravidelnom telefonickom kontakte s vnučkami. S dcérami, aj vnúčatami sa manžel snažil tráviť čo najviac času, a to rôznymi aktivitami, plávaním, vnuka brával na hokej, keď bol mladší, čokoľvek, akékoľvek aktivity sa uskutočňovali, tak bol pri nich prítomný.

12. Svedok N.. W. R., rodinný známy, vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 uviedol, že so žalobkyňami sa pozná odmalička, nakoľko zosnulý bol jeho najlepší priateľ už od čias vysokej školy. Vzťahy medzi ich rodinami boli veľmi blízke a intenzívne. Vzťah medzi žalobkyňami a zosnulým N.. L. L. bol veľmi intenzívny, nazval by ho ako vzťah vzorový a veľmi výnimočný, pokiaľ sa týka rodiča a dieťaťa, aj potom, ako žalobkyne už žili vo svojich rodinách, zosnulý mal veľmi silný a intenzívny vzťah so svojimi dcérami, snažil sa ho budovať stále a nepretržite, a to nielen citovými väzbami, ale pomáhal aj čo sa týka fyzickej práce a zabezpečovania rodín svojich dcér aj v ich dospelosti. Vnímal to tak, že dcéry ho veľmi potrebovali a autorita a rešpekt dcér voči otcovi neboli založené na nejakých silových veciach, ale na tom, aká bol otec osobnosť, na jeho múdrosti, etike, povahe. Táto otca bola pre dcéry veľmi intenzívna, bola to pre nich tragická situácia, veľmi ťažko sa z toho spamätávali, on z pozície priateľa ich otca sa snažil byť nápomocný pri zmiernení následkov tejto tragickej udalosti.

13. Svedok N.. Y. Ž., ujo žalobkýň a švagor ich matky, vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2019 uviedol, že poškodený nemal vzťah len k svojej rodine, ale aj k cudzím ľuďom, nikdy neodmietol pomoc, keď ho niekto aj cudzí o ňu poprosil a v rodine to bolo o to intenzívnejšie. Mal veľmi dobrý vzťah jednak s manželkou aj s dcérami. Či už boli deti malé alebo veľké, svedok to vnímal tak, že všetok voľný čas poškodený venoval im. Bol veľmi pracovitý, pracovali u jedného zamestnávateľa, preto môže povedať, že bol ochotný pracovať aj mimo pracovnej doby a vždy bol ochotný pomôcť, či už doma alebo v práci. Rodina bola vždy pre neho na prvom mieste, venoval sa jej celým srdcom. Venoval sa vnúčatám, chodil s nimi do prírody, do fitnes, na plaváreň, venoval rodine každú voľnú chvíľu aj napriek tomu, že už bol dôchodca vo veku, kedy mal zdravotné problémy. Ani tieto mu nezabránili v tom, aby vzťahy medzi rodinami, jednak medzi dcérami aj vnúčatami boli veľmi intenzívne. Tragická udalosť zasiahla žalobkyne veľmi intenzívne, pretože mali s otcom veľmi pekný vzťah. Čo vie z rozprávania, tak žalobkyne mali problémy so spánkom. Keď sa s nimi stretol, tak boli psychicky na tom veľmi zle, veľmi zle to znášali. Povedal by, že najťažšie stratu znášala najmladšia dcéra, žalobkyňa 3./, ktorá bola najďalej a nemohla mať oporu blízkych príbuzných, svojich sestier, ktoré žijú v Liptovskom Mikuláši ako ich mama.
14. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Vyhláška MZV 120/1976 Zb. v znení neskorších predpisov), nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

18. Podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

19. Podľa článku 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

20. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

21. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

22. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému náhradu škody, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti.

23. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poškodený je môže uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo voči poisťovateľovi.

24. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

26. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia, súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyniam 1./ až 3./ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, z dôvodu porušenia ich práva na ochranu osobnosti a to práva na ochranu súkromného a rodinného života, do ktorého bolo zasiahnuté protiprávnym konaním žalovaného 1./. V posudzovanom prípade nebolo sporné, že pri dopravnej nehode dňa 13.12.2016 zomrel otec žalobkýň, N.. L. L., vo veku 71 rokov, pričom uvedenú dopravnú nehodu zavinil nedbanlivostným konaním žalovaný 1./, ktorý bol za usmrtenie otca žalobkýň v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/64/2017 právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia, na tom skutkovom základe ako je citované v úvode žaloby, za čo mu bol uložený podmienečný trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu a zároveň bol žalovaný 1./ zviazaný uhradiť poškodenej manželke T. L. náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur. Žalovaný 1./ svoju pasívnu vecnú legitimáciu nespochybňoval, ponechal na zváženie súdu výšku náhrady nemajetkovej ujmy. V konaní tiež nebolo sporné, že auto, ktorým žalovaný 1./ spôsobil dopravnú nehodu, bolo poistené u žalovaného 2./ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný 2./ spochybňoval svoju pasívnu vecnú legitimáciu a vzniesol námietku premlčania voči nároku uplatneného žalobou vo vzťahu k nemu.

28. V prvom rade súd poukazuje na to, že aktívna vecná legitimácia na náhradu nemajetkovej ujmy prináleží tomu subjektu, ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, keďže právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby tak ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k danosti pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2./, tento sa stal nositeľom povinnosti na zaplatenie náhrady na základe skutočnosti, že auto, prevádzkovateľom ktorého bol žalovaný 1./, bolo poistené u žalovaného 2./ a ich vzájomný právny vzťah je založený osobitným zákonom č. 381/2001 Z. z. Pasívna legitimácia žalovaného 2./, ktorý je poistiteľom vozidla, ktorým žalovaný 1./ spôsobil dopravnú nehodu, a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch krytú povinným zmluvným poistením vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. a to s prihliadnutím na účel tohto zákona a zmysel uvedeného typu poistenia. Súd s použitím extenzívneho eurokonformného a ústavne konformného výkladu pojem škoda, ktorý je použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. vykladá extenzívne, a to v tom zmysle, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a síce do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Osoba, ktorej bola nemajetková ujma spôsobená (poškodený), má právo v zmysle citovaných právnych predpisov žiadať plnenie od dvoch odlišných subjektov (t. j. vodiča motorového vozidla, ktorý neoprávnene zasiahol do chránených osobnostných práv tejto osobe a subjektu, ktorý ako poisťovateľ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a podmienok v ňom uvedených a v rozsahu ním určenom poskytuje poškodenému za poisteného náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z.), ale z iného právneho dôvodu s tým, že obidva tieto subjekty majú v civilnom konaní postavenie samostatných spoločníkov.

29. K námietke premlčania nároku voči žalovanému 2./ súd poznamenáva, že ju nepovažoval za dôvodnú. Vychádzajúc zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod Rc 58/2014 súd konštatuje, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčiava vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, počiatok ktorej je podľa §

101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. V posudzovanom prípade začala premlčacia doba plynúť 14.12.2016 a uplynula dňa 14.12.2019. Žaloba bola podaná na súde dňa 04.04.2019 - t.j. v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe. Navyše premlčacia doba spočívala v období od 31.03.2017, kedy si žalobkyne, ako aj ich matka T. L. v rámci trestného konania riadne a včas uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a v konaní riadne pokračovali, až do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/64/2017, ktoré nastalo dňa 20.11.2018. Vzhľadom k tomu, že v posudzovanom prípade sa jedná o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, hoci voči každému zo žalovaných uplatnený z iného právneho dôvodu (žalovaný 1./ je primárnym nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu, t. j. povinnosti nahradiť škodu vrátane nemajetkovej ujmy a žalovaný 2./ sa stal nositeľom povinnosti na zaplatenie náhrady na základe existencie poistného vzťahu a ich vzájomný právny vzťah je teda založený osobitným zákonom č. 381/2001 Z. z.), súd nevidí racionálny dôvod, prečo by mal na ten istý nárok aplikovať dve rozdielne premlčacie doby. Náhrada nemajetkovej ujmy má stále ten istý charakter, a to aj za situácie, že v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. je zastrešená („len“) pod pojmom „škoda“. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká právna úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. V danom pri´pade nejde cˇisto o na´rok na na´hradu sˇkody, ale o osobitny´ na´rok, ktory´ mozˇno subsumovatˇ pod na´rok na na´hradu sˇkody. Pri tomto na´roku je nepochybne usta´lena´ vsˇeobecna´ trojrocˇna´ premlcˇacia lehota, ktoru´ je potrebne´ aplikovatˇ i vo vztˇahu k zˇalovane´mu 2./. Nemozˇno totizˇ u toho iste´ho na´roku priznatˇ inu´ premlcˇaciu lehotu vo vztˇahu k zˇalovany´m subjektom, i kedˇ u kazˇde´ho je uplatnˇovany´ z ine´ho pra´vneho titulu. Súd poznamenáva, že aj pokiaľ by premlčacia doba nespočívala, táto plynula od 14.12.2016 a uplynula dňa 14.12.2019, teda bola zachovaná a žaloba (keďže bola podaná dňa 04.04.2019), bola podaná včas. K premlčaniu práva žalobýň nedošlo.

30. Pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy bolo potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k zásahu, a to vo vzťahu k poškodenému ako aj subjektu, ktorý ujmu spôsobil. Nečakaným, šokujúcim úmrtím otca žalobkýň, došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv žalobkýň, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Spôsobená ujma má absolútny charakter ako nenapraviteľná citová ujma a strádanie v oblasti rodinného života. Žalobkyne boli ochudobnené o možnosť ďalšieho vzťahu s ich otcom. Stratili dôležitú oporu vo svojom ďalšom živote, napriek tomu, že už mali vlastné rodiny, keďže z dokazovania vplynulo, že mali s otcom veľmi silné a intenzívne citové väzby. Napriek mimoriadne citlivému zásahu do emocionálnej sféry žalobkýň, strate otca, je potrebné vnímať inštitút relutárnej náhrady ako prostriedok slúžiaci len k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania. Finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Obdobne nemožno odškodniť následky tragédie pre členov rodiny. Pri hodnotení okolností, za ktorých došlo k tragickej udalosti, bolo potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu. Žalobkyne bez výnimky prežívali úzkostné stavy, spôsobené traumatickou šokujúcou udalosťou, ktorej následkom boli zvýšené obavy, strach, úzkostlivosť pred potencionálnymi nepriaznivými udalosťami. Žalobkyňa 1./ absolvovala terapiu u psychológa, istý čas prekonávala úzkosť a smútok voľne dostupnými medikamentmi, absolvovala kraniosakrálne masáže, rovnako ako žalobkyňa 2./. Žalobkyňa 3./ dodnes absolvuje terapiu u psychológa, so stratou otca sa vyrovnáva veľmi ťažko. Rovnako úzkostne a ťažko prežívajú tragickú udalosť straty starého otca aj jej dcéry, osobitne strašia 10 ročná dcéra K.F.. Súd posúdil bolesť zo straty milovaného otca u každej zo žalobkýň rovnako. Všetky boli jeho dcéry, boli s ním v intenzívnom kontakte po celý život, bol pre ne vzorom a ako vyplynulo z ich výpovedí ich citové väzby boli veľmi silné, nedá sa preto povedať, u ktorej z nich je trauma väčšia, alebo menšia. Napokon aj ony samé si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy každá v rovnakej výške. Je všeobecne známe, že každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvní jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie. Smrť ako absolútna strata, predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a v prípade fungujúcej rodiny má za následok nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka, napriek uplynutému času.

31. Skutočnosť, že širšie vzťahy v rodine poškodeného boli veľmi intenzívne, pre okolie príkladné a veľmi hlboké, potvrdili aj vypočutí svedkovia, jednak manželka poškodeného T. L.Š., ako aj rodinní priatelia N.. W. R. a N.. Y. Ž.. V konaní nebol sporný stav rodinného života žalobkýň, ktoré svojho otca obdivovali, vzhliadali k nemu, aj keď každá z nich žila začlenená už vo svojej vlastnej rodine. Aj potom ako si založili vlastné rodiny, udržiavali s rodičmi, s mamou aj otcom veľmi intenzívny blízky

vzťah. Na základe toho sa vybudovali aj silné citové väzby medzi starými rodičmi a vnúčatami. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zobral do úvahy, že deti nebohého N.. L. L., teda žalobkyne 1./ až 3./ boli v čase tragickej udalosti už niekoľko rokov osamostatnené, mali vlastné rodiny, aj keď ako vyplynulo z výpovedí žalobkýň, vzťah medzi nimi a rodičmi, osobitne s otcom, bol veľmi intenzívny. Každá zo žalobkýň má oporu vo vlastnej rodine, vo svojom manželovi a deťoch, a to aj pri zvládaní ťaživej straty ich otca. Podľa názoru súdu najbolestivejšie zasiahla strata poškodeného jeho manželku T. L., vypočutú v konaní, ktorej bola v rámci trestného konania priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur. Manželka žila s poškodeným v jednej domácnosti, boli manželmi takmer 50 rokov. Žili harmonickým usporiadaným manželským životom. Je teda nepochybné, že jeho stratu pociťovala najintenzívnejšie práve ona. Žalobkyne ako dospelé deti poškodeného, mali vlastný rodinný život, ich najbližšími sa im stali po založení ich vlastných rodín ich manželia a neskôr deti. Súdu sa vzhľadom na všetky uvedené okolnosti javilo priznanie nemajetkovej ujmy u každej zo žalobkýň vo výške 10.000 eur za primerané, a to aj vzhľadom na to, že zásah do ich súkromného života, ktorý zahŕňa aj právo rozvíjať vzťahy s blízkymi príbuznými, nastal v dôsledku nedbanlivostného trestného činu žalovaného 1./, ktorý pred spáchaním trestného činu viedol riadny usporiadaný život, nedopustil sa žiadnej trestnej činnosti, jeho samého nehoda traumatizuje, k trestnému činu sa v plnom rozsahu priznal a úprimne ho oľutoval. Pozostalým poslal ospravedlňujúci list, pričom súd v trestnom konaní nemal pochybnosti o úprimnosti jeho ľútosti nad skutkom. Žalovaný 1./ neviedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, výrazne neprekročil rýchlosti, netelefonoval počas jazdy. Súdu, zvažujúc všetky zákonné kritéria pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka, sa javila náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur u každej zo žalobkýň vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, adekvátna, primeraná. V prevyšujúcej časti žalobného nároku potom súd žalobu zamietol. Obaja žalovaní majú v konaní postavenie samostatných spoločníkov a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu poškodeným. Vo výroku rozsudku je preto vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

32. Pokiaľ sa týka trov konania, súd podľa § 255 ods. 1 CSP žalobkyniam 1./ až 3./ priznal spoločne a nerozdielne voči žalovaným 1./ a 2./ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V danom prípade závisela výška plnenia od úvahy súdu, a preto súd považoval za správne, aby žalobkyniam bol priznaný solidárne nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1./ a 2./ v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.